

Offentlig høring af Natura 2000-handleplaner 2016-2021

Kommunernes behandling af hørings svar

HVIDBOG

Indhold

1 Høringssvar til handleplan for Natura 2000-område nr. 14 Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord.....	5
1.1 Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning	5
1.2 Agri Nord.....	6
1.3 Holbækgaard I/S samt Oase Invest	7
1.4 Svend Nielsen, Vodskov	8
2 Høringssvar til handleplan for Natura 2000-område nr. 15 Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.....	9
2.1 Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning	9
2.2 Naturstyrelsen Thy.....	11
2.3 Danmarks Naturfredningsforening, Jammerbugt	11
2.4 Agri Nord.....	11
2.5 Svend Nielsen, Vodskov	13
3 Høringssvar til handleplan for Natura 2000-område nr. 17 Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemark Skov.....	14
3.1 Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning	14
3.2 Kommunerne	15
3.3 Friluftsrådet	16
3.4 Agri Nord.....	16
3.5 Aage V. Jensen Naturfond.....	17
3.6 Svend Nielsen, Vodskov	17
4 Høringssvar til handleplan for Natura 2000-område nr. 18 Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø.....	19
4.1 Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning	19
4.2 Agri Nord.....	20
4.3 Svend Nielsen, Vodskov	21
4.4 Jørgen Tarp, Skørping	21

5 Høringssvar til handleplan for Natura 2000-område nr. 19 Lundby Hede, Oudrup Østerhede og Vindblæs Hede.....	23
5.1 Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning	23
5.2 Agri Nord.....	24
5.3 Svend Nielsen, Vodskov	25
6 Høringssvar til handleplan for Natura 2000-område nr. 218 Hammer Bakker, østlig del	26
6.1 Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning	26
6.2 Aalborg Kommune	26
6.3 Agri Nord.....	27
6.4 Svend Nielsen, Vodskov	27

1 Høringssvar til handleplan for Natura 2000-område nr. 14 Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord

Bemærkning	Behandling
<p>Myndigheder</p> <p>1.1 Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning</p> <p>Styrelsen præciserer ansvarsfordelingen mellem Naturstyrelsen og Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, fordi Naturstyrelsen blev delt efter offentliggørelsen af de statslige Natura 2000-planer.</p> <p>Styrelsen gør opmærksom på nye versioner af love og bekendtgørelser.</p> <p>Styrelsen finder det svært at vurdere den hidtidige indsats i forhold til retningslinierne i Natura 2000-planen fra 2010-2015 og anmoder om en sammenfattende tabel, der angiver i hvilket omfang de konkrete retningslinier er realiseret.</p> <p>Styrelsen forventer, at de offentlige ejeres indsatser jf. deres plejeplaner vil fremgå af oversigten, som viser fordelingen af indsatsen mellem aktører.</p> <p>Styrelsen oplyser, at tilskudsordningen til forbedring af hydrologi udløber i 2017, og at der derfor ikke er afsat finansiering i landdistriktsprogrammet til nye projekter.</p>	<p>Efter endt høring af handleplanerne er der igen sket ændringer, idet Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning er blevet lagt sammen med Miljøstyrelsen, som nu er den ansvarlige myndighed. Handleplanen rettes til jf. gældende myndighedsfordeling.</p> <p>Lovhenvísninger opdateres.</p> <p>Kommunerne har efter opfordring fra styrelsen indberettet hidtidig indsats i styrelsens fælles GIS-løsning og i handleplanen opgjort indsatsen i første planperiode i forhold til de virkemidler, der har været til rådighed. Hvis styrelsen af hensyn til den nationale opgørelse har brug for yderligere oplysninger, indgår kommunerne gerne i dialog om dette. En opdeling af indsatsen efter retningslinjerne i Natura 2000-planen 2010-2015 vil være ganske vanskelig.</p> <p>Indsatserne i handleplanen er overført fra forrige handleplan, og inkluderer ikke indsatser på Naturstyrelsens arealer ud over den løbende drift.</p> <p>Det indarbejdes i handleplanen, at indsatsen på hydrologi ikke overføres fra 1. planperiode, da den ikke er igangsat og finansiering derved mangler. Hydrologiindsatsen kan derved alene løftes under forudsætning</p>

Styrelsen henleder opmærksomheden på, at handleplanen som udgangspunkt er omfattet af Lov om miljøvurdering af planer og programmer.

Organisationer

1.2 Agri Nord

Det er vigtigt at videreføre og vedligeholde indsatsen fra 1. planperiode, så resultaterne ikke sættes over styr. Alt for mange steder prioriteres midler til nyskabelse frem for vedligeholdelse af de projekter, der er gennemført.

Foreslår pragmatisk tilgang til projekter med genskabelse af naturlig hydrologi, så indsatsen ses i sammenhæng med øvrige plejetiltag. Genskabelse af hydrologi bør sættes i relation til, hvad der kan opnås med afgræsning og lignende pleje på arealerne. Der vil være situationer, hvor brugernes afvandingsønsker kan imødekommes, så naturen får fordel af afgræsning.

Indgreb bør ske mod erstatning og ikke som vilkår i miljøgodkendelser. Det bør ikke være sådan, at miljøgodkendte landbrug pålægges vilkår uden erstatning, mens øvrige lodsejere pålægges dem med erstatning efter naturbeskyttelsesloven.

Understreger at ændringer i hydrologi og vandløb bør forundersøges, så konsekvenser for øvrige lodsejere er klarlagt og ikke opdages bagefter. Det er u hensigtsmæssigt med efterfølgende krav i anledning af skader. Dette gælder især for projekter med hævet vandstand i højmoser.

af, at den indgår i det Integreerede Life-projekt, der forventes påbegyndt i planperioden.

Kommunerne har jf. Lov om miljøvurdering af planer og programmer offentliggjort afgørelse om, at der ikke foretages miljøvurdering af de kommunale Natura 2000-handleplaner.

Bemærkningerne giver anledning til, at Natura 2000-handleplanen tilrettes som anført.

Kommunerne er enige i, at den påbegyndte indsats bør videreføres. F.eks. udløber en stor del af de indgåede tilskudsaftaler til pleje af græs og naturarealer i planperioden, og det er vigtigt at disse fornyes. Kommunerne håber på et godt samarbejde med landbrugsorganisationerne om dette.

Ved projekter om ændret hydrologi er hydrologien vurderet som en hindring for opnåelse af gunstig bevaringstilstand. Ved eventuelle projekter på sådanne arealer er det vigtigt at se konkret på de samlede muligheder for indsats for at forbedre tilstanden på arealet. Bemærkningen tages til efterretning.

Kommunerne skal virke for Natura 2000-planernes realisering både gennem tilskudsordninger, projekter og gennem administrationen af lovgivningen.

Ved forundersøgelser til projekter med ændret hydrologi er det praksis at beskrive konsekvenserne for tilstødende arealer.

Mulighederne for synergi mellem forskellige projektmidler skal udnyttes herunder LIFE projekter. Flere af områderne består næsten udelukkende af privatejede arealer. Planens realisering kræver derfor en stor indsats, især fordi realiseringen er knyttet til frivillighed.

Private/Virksomheder

1.3 Holbækgaard I/S samt Oase Invest

Planen er meget overordnet og med få konkrete passager. Målsætninger og retningslinjer er generelle, vagt formulerede og geografisk uspecifikke. Dette gør det umuligt for lodsejer at forholde sig til, om planen vil have indflydelse på driften af ejendommene.

Holbækgaard I/S samt Oase Invest gør opmærksom på, at indgreb i forbindelse med Natura2000-planerne, der vil have negativ indflydelse på deres ejendommens værdi, vil blive krævet fuldt kompenseret.

Holbækgaard I/S samt Oase Invest ønsker ikke at indgå i et samarbejde, der indskrænker ejers råderet over ejendommene, eller som kan betyde ekspansion af fredede (red.: her menes muligvis beskyttede) arealer, inddragelse af landbrugsjord, eller skærpede restriktioner i forhold til husdyrhold.

Kommunerne er meget opmærksomme på de forskellige finansieringskilder til projekter.

Bemærkninger giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.

Jævnfør den lovgivning, der ligger til grund for arbejdet med Natura 2000-planerne, er det en grundpræmis, at handleplaner skal være så konkrete, at deres gennemførelse kan vurderes, men også at handleplaner ikke må foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes med den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen. Derfor SKAL handleplanerne være overordnede.

Det er noteret, men det er som sådan ikke en bemærkning til handleplanen men til en evt. fremtidig forhandlingsproces.

Høringssvaret er taget til efterretning. Natura 2000-handleplanerne vil så vidt muligt blive gennemført vha. frivillige aftaler. Der vil blive arbejdet for at sikre eller fastholde græsning på Natura 2000-arealerne. Mange af de strandenge, som ejes af Holbækgaard I/S, er i forvejen afgræsset, og her vil der ikke være brug for at igangsætte yderligere tiltag. På ikke afgræssede strandenge vil der blive arbejdet for at sikre yderligere afgræsning. Støtteordningen vedr. ændring af hydrologi findes ikke længere, så der vil ikke blive gennemført projekter til ændring af hydrologien. Beskyttede naturområder kan i forvejen ikke bruges som udbringningsarealer, uanset om de afgræsses

1.4 Svend Nielsen, Vodskov

Opfordrer Aalborg Kommune til at bekæmpe invasive arter og strejfende katte samt kontrollere at hunde føres i snor og efterladenskaber fjernes.

eller ej, så det vurderes ikke, at gennemførelse af Natura 2000-handleplanen for området vil indebære yderligere restriktioner for lodsejer.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.

Handleplanerne udmønter de statslige Natura 2000-planer. I områder med over 10 % dække af invasive plantearter er påregnet en indsats over for disse. I dette Natura 2000-område skal iværksættes bekæmpelse af invasive plantearter på naturtypen klithede. Der er ikke i Natura 2000-planen en retningslinie om indsats i forhold til hunde og katte.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.

2 Høringssvar til handleplan for Natura 2000-område nr. 15 Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal

Bemærkning	Behandling
<p>Myndigheder</p> <p>2.1 Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning</p> <p>Indsigelse: Styrelsen gør indsigelse mod at indsats for fjordterne og dværgterne ikke er omtalt i handleplanen. Styrelsen finder det ikke at tilstrækkelig beskrevet i handleplanen hvordan indsatsen i Natura 2000-planens retningslinier løftes for forbedring af levesteder for fjordterne og sikring eller øgning af det samlede areal af levesteder for dværgterne. Styrelsen lægger op til dialog med henblik på at få ophævet indsigelsen</p> <p>Bemærkninger: Styrelsen finder det svært at vurdere den hidtidige indsats i forhold til retningslinierne i Natura 2000-planen fra 2010-2015 og anmoder om en sammenfattende tabel, der angiver i hvilket omfang de konkrete retningslinier er realiseret.</p> <p>Styrelsen oplyser, at tilskudsordningen til forbedring af hydrologi udløber i 2017, og at der derfor ikke er afsat finansiering i landdistriktsprogrammet til nye projekter.</p>	<p>Forvaltningen har været i dialog med Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning / Miljøstyrelsen om indsigelsen. Der er opnået enighed om at indsigelsen kan frafalde hvis Aalborg Kommunes indsats med at undersøge mulighederne for afgræsning af holme i Limfjorden fremgår af tabel 4 og 5 som indsats på 0-2 områder for fjordterne. Og at kommunernes vurdering af at indsatsen for dværgterner ikke kan løftes ud over den indsats der i forvejen påtænkes gennemført for områdets øvrige kolonirugende fugle</p> <p>Indsats for fjordterne i 0-2 områder indsættes i handleplanens tabel 4 og tabel 5, og at kommunerne ikke påregner speciel indsats for dværgterne indsættes i teksten under tabel 4.</p> <p>Kommunerne har efter opfordring fra styrelsen indberettet hidtidig indsats i styrelsens fælles GIS-løsning og i handleplanen opgjort indsatsen i første planperiode i forhold til de virkemidler, der har været til rådighed. Hvis styrelsen af hensyn til den nationale opgørelse har brug for yderligere oplysninger, indgår kommunerne gerne i dialog om dette. En opdeling af indsatsen efter retningslinjerne i Natura 2000-planen 2010-2015 vil være ganske vanskelig.</p> <p>Basisanalysen viser, at der er arealer med behov for ændret hydrologi. Det er disse arealer, der indgår i tabellen. Der er gennemført forundersøgelser eller tilsagn til forundersøgelser på ca. 500 ha. Hvis undersøgelserne falder positivt ud, vil der i 2017 kunne ansøges om gennemførelse af disse.</p> <p>I Natura 2000-område nr. 15 arbejdes desuden for et EU-Lifeprojekt med</p>

Styrelsen oplyser, at der i Natura 2000-planen ikke er indsats til forbedret natursammenhæng til naturtypen indlandssalteng. Der kan derfor ikke forventes tilskud til dette under landdistriktsprogrammet.

Indsatser for arterne gul stenbræk og hedepletvinge indgår ikke som specifik indsats i Natura 2000-planen. Der kan derfor ikke forventes statslige midler til denne indsats.

Styrelsen forventer, at de statslige ejeres indsatser jf. deres plejeplaner vil afspejle sig i tabellen om fordeling af indsatsen mellem aktører.

Styrelsen henleder opmærksomheden på, at handleplanen som udgangspunkt er omfattet af Lov om miljøvurdering af planer og programmer.

Styrelsen præciserer ansvarsfordelingen mellem Naturstyrelsen og Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, fordi Naturstyrelsen blev delt efter offentliggørelsen af de statslige Natura 2000-planer.

Styrelsen gør opmærksom på nye versioner af love og bekendtgørelser.

henblik på forbedring af kilder, rigkær og overdrev. Dette projekt påregnes også at kunne bidrage til indsatsen.

I første planperiode var forudsat en udvidelse af naturtypen indlandssalteng. Der er lavet hydrologiske forundersøgelser og der arbejdes på at gennemføre forbedret hydrologi på en del af indlandssaltengen. Der er tillige er en tilskudsaftale på en del af området. Det forventes at den igangsatte og forventede indsats vil bidrage til udvidelse af naturtypen.

Indsats for disse arter vil i de fleste tilfælde hænge sammen med indsatsen for naturtyperne rigkær og overdrev som beskrevet i handleplanen lige under tabel 4.

Statslige ejere har sideløbende med handleplanens offentlighedsfase udarbejdet plejeplaner. De er nu færdige og resume af plejeplanerne kan indsættes i bilag 1. I det omfang det er relevant optages indsatserne i tabel 5.

Kommunerne har jf. Lov om miljøvurdering af planer og programmer offentliggjort afgørelse om, at der ikke foretages miljøvurdering af de kommunale Natura 2000-handleplaner. Afgørelsen er ikke blevet påklaget.

Efter endt høring af handleplanerne er der igen sket ændringer, idet Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning er blevet lagt sammen med Miljøstyrelsen, som nu er den ansvarlige myndighed. Handleplanen rettes til jf. gældende myndighedsfordeling.

Lovhenvisninger opdateres.

**Handleplanen tilrettes som anført.
Resume af Naturstyrelsens og forsvarrets plejeplan for offentligt ejede arealer i Natura 2000-område nr. 15 indsættes i bilag og indgår i relevant omfang i tabel 5 fordeling af indsatsen mellem aktører.**

2.2 Naturstyrelsen Thy

Foreslår at indsatsen på Naturstyrelsens arealer indgår i skemaerne i handleplanerne.

Organisationer

2.3 Danmarks Naturfredningsforening, Jammerbugt

Foreslår projekt for omdanne dyrkede arealer vest og nord for Ulvedybet til græssede enge. Med brug af jordfordeling vil Tøtterne, Skallerne og Ølands Vejle kunne genskabes med et rigt fugleliv med arter som almindelig ryle og Klyde. Der kunne ses på et område mellem Danserholmvej og Ulvedybet ca. 650 ha i alt. Det vil løse en stor del af områdets indsatsbehov for græsning og forbedret hydrologi.

2.4 Agri Nord

Det er vigtigt at videreføre og vedligeholde indsatsen fra 1. planperiode, så resultaterne ikke sættes over styr. Alt for mange steder prioriteres midler til nyskabelse frem for vedligeholdelse af de projekter, der er gennemført.

Foreslår pragmatisk tilgang til projekter med genskabelse af naturlig hydrologi, så indsatsen ses i sammenhæng med øvrige plejetiltag. Genskabelse af hydrologi bør sættes i relation til, hvad der kan opnås med afgræsning og lignende pleje på arealerne. Der vil være situationer, hvor brugernes afvandingsønsker kan imødekommes, så naturen får fordel af afgræsning.

Naturstyrelsens har oplyst, at de udarbejder plejeplaner for styrelsens arealer. Der skal derfor indgå resume af disse plejeplaner i handleplanens bilag, ligesom de skal indgå i fordelingen af indsatser mellem myndigheder.

Resume af Naturstyrelsens plejeplan for ejede arealer i Natura 2000-område nr. 15 indsættes i bilaget og indgår i tabel 5 fordeling af indsatsen mellem aktører.

Tidligere havde området ganske rigtigt et rigt fugleliv. Den foreslåede indsats indgår ikke i den statslige Naturs 2000-plan og der er ikke udpeget agerjord til tilskud til afgræsning eller naturlig hydrologi i området. Det vurderes derfor ikke som muligt at finde finansiering til et sådant projekt i denne planperiode.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.

Kommunerne er enige i, at den påbegyndte indsats bør videreføres. F.eks. udløber en stor del af de indgåede tilskudsaftaler til pleje af græs og naturarealer i planperioden, og det er vigtigt at disse fornyes. Kommunerne håber på et godt samarbejde med landbrugsorganisationerne om dette.

Ved projekter med uhensigtsmæssig hydrologi er hydrologien vurderet som en hindring for opnåelse af gunstig bevaringstilstand. Ved eventuelle projekter på sådanne arealer er det vigtigt at se konkret på de samlede muligheder for indsats for at forbedre tilstanden på arealet.

Ved forundersøgelser til projekter med ændret hydrologi beskrives

Understreger at ændringer i hydrologi og vandløb bør forundersøges, så konsekvenser for øvrige lodsejere er klarlagt og ikke opdages bagefter. Det er uhensigtsmæssigt med efterfølgende krav i anledning af skader. Dette gælder især for projekter med hævet vandstand i højmoser.

Er opmærksomme på at indgreb bør ske mod erstatning og ikke som vilkår i miljøgodkendelser. Det bør ikke være sådan, at miljøgodkendte landbrug pålægges vilkår uden erstatning, mens øvrige lodsejere pålægges dem med erstatning efter naturbeskyttelsesloven.

Mulighederne for synergi mellem forskellige projektmidler skal udnyttes herunder LIFE projekter. Flere af områderne består næsten udelukkende af privatejede arealer. Planens realisering kræver derfor en stor indsats, især fordi realiseringen er knyttet til frivillighed.

Der skal ske en afstemning af interesserne for Sønderup Å's tilstand, hvor sandvandring påvirker de tilstødende naturarealer.

konsekvenserne for tilstødende arealer.

Kommunerne skal virke for Natura 2000-planernes realisering både gennem tilskudsordninger, projekter og gennem administrationen af lovgivningen.

Kommunerne er meget opmærksomme på de forskellige finansieringskilder til projekter. Der arbejdes pt. i samarbejde om et LIFE projekt for Natura 2000-områderne i Himmerland.

De kommunale Natura 2000-handleplaner udarbejdes på baggrund af det områdespecifikke indsatsprogram, der fremgår af statens Natura 2000-planer. Indsats til bedring af vandkvaliteten i vandløb gennemføres som led i vandplanlægningen, og er således ikke en del af Natura 2000-planens indsatsprogram.

Sandvandringen i Sønderup Å vurderes at have et naturligt niveau. Sandvandringen giver således ikke problemer med at opretholde den regulativmæssige tilstand. Samtidig er der god økologisk tilstand for både fisk og smådyr. Åens naturtilstand er heller ikke begrænset af sand eller sandtransport. Der er således hverken miljømæssigt, naturmæssigt eller forvaltningsmæssigt behov for sandfang i Sønderup Ås hovedløb.

I forhold til de tilstødende naturarealer skal der ifølge indsatsprogrammet arbejdes for at sikre en hensigtsmæssig hydrologi i lysåbne terrestriske naturtyper. En eventuel indsats til forbedring af de hydrologiske forhold vil være rettet mod kortlagte habitatnaturtyper som rigkær og tidvis våde enge, hvor uhensigtsmæssig hydrologi er konstateret som en hindring for at opnå gunstig bevaringstilstand. En forundersøgelse vil i hvert enkelt tilfælde kortlægge årsagen til problemet og behovet for indsats.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.

Private/Virksomheder

2.5 Svend Nielsen, Vodskov

Opfordrer Aalborg Kommune til at bekæmpe invasive arter og strejfende katte samt kontrollere at hunde føres i snor og efterladenskaber fjernes.

Handleplanerne udmønter de statslige Natura 2000-planer. I områder med over 10 % dække af invasive plantearter er påregnet en indsats over for disse. Der er ikke kortlagt sådanne arealer i dette Natura 2000-område. Der er ikke i Natura 2000-planerne regnet med indsats i forhold til hunde og katte.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.

3 Høringssvar til handleplan for Natura 2000-område nr. 17 Lille Vildmose, Tofte Skov og Høstemark Skov

Bemærkning	Behandling
<p>Myndigheder</p> <p>3.1 Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning Styrelsen oplyser, at tilskudsordningen til forbedring af hydrologi udløber i 2017, og at der derfor ikke er afsat finansiering i landdistriktsprogrammet til nye projekter.</p> <p>Styrelsen gør opmærksom på, at handleplanens indsats for forbedret sammenhæng for højmoser ikke indgår i Natura 2000-planens indsatsprogram, og at der derfor ikke kan opnås tilskud fra Landdistriktsprogrammet.</p> <p>Kommunen bedes om at sikre, at behovsopfølgningen i handleplanens tabel 4 afspejler indsatsprogrammets specifikke retningslinier, særligt med hensyn til indsats for udtagning af kulstofholdig lavbundsjord, som fremgår af handleplanens tabel 6.</p> <p>Det bemærkes, at indsats for bekæmpelse af mårhund, mink og til dels ræv ikke kan betragtes som en udmøntning af de bindende retningslinier i Natura 2000-planen.</p> <p>Styrelsen henleder opmærksomheden på, at handleplanen som</p>	<p>Den forbedring af de hydrologiske forhold i Lille Vildmose, som er foregået gennem de sidste 7 til 8 år, er finansieret af henholdsvis EU LIFE+ Programmet, Aage V. Jensen Naturfond, Naturstyrelsen og Aalborg Kommune. Når LIFE-projektet udløber med udgangen af 2018 vil der fortsat være behov for at lave tiltag, som forbedrer de hydrologiske forhold og beskytter de eksisterende rester af højmoser i Lille Vildmose. Bl.a. skønnes det, at der langs den vestlige kant af Tofte Mose er behov for etablering af en dæmning med en vandtæt membran i lighed med de dæmninger, der er blevet etableret langs mosens nordlige kanter.</p> <p>Tiltag til forbedring af sammenhængen mellem naturtyperne i Lille Vildmose består væsentligst i at søge de naturlige hydrologiske forhold genetableret gennem blokering af dræn og grøfter, afmontering af pumpeanlæg og indbygning af dæmninger med vandtætte membraner. Denne indsats er sket gennem de midler, som projekterne og LIFE+ programmet har bevilliget til naturgenopretningsprojektet.</p> <p>Indsatsen i den områdespecifikke retningslinie 1 om udtagning af kulstofholdig lavbundsjord er indeholdt i tabel 4 som udvidelse af habitatnatur.</p> <p>Den indsats, som pågår med bekæmpelse af mårhund, mink og til dels ræv i Lille Vildmose, er en del af det allerede omtalte EU LIFE+ projekt. Begrundelsen for at bekæmpe de omtalte arter er at beskytte de jordrugende fugle, som er på udpegningsgrundlaget for området.</p> <p>Kommunerne har jf. Lov om miljøvurdering af planer og programmer offentliggjort afgørelse om, at der ikke foretages miljøvurdering af de</p>

<p>udgangspunkt er omfattet af Lov om miljøvurdering af planer og programmer.</p> <p>Styrelsen præciserer ansvarsfordelingen mellem Naturstyrelsen og Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, fordi Naturstyrelsen blev delt efter offentliggørelsen af de statslige Natura 2000-planer.</p> <p>Styrelsen gør opmærksom på nye versioner af love og bekendtgørelser.</p> <p>3.2 Kommunerne Kommunerne er blevet opmærksomme på en fejl i handleplanens tabel 4.</p>	<p>kommunale Natura 2000-handleplaner. Afgørelsen er ikke blevet påklaget.</p> <p>Efter endt høring af handleplanerne er der igen sket ændringer, idet Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning er blevet lagt sammen med Miljøstyrelsen, som nu er den ansvarlige myndighed. Handleplanen rettes til jf. gældende myndighedsfordeling.</p> <p>Lovhenvisninger opdateres.</p> <p>Handleplanen tilrettes som anført.</p> <p>Igangværende indsats for græsning og høslæt på lysåben natur er ændret fra 1 ha til 640 ha. Grunden er, at de lysåbne naturtyper i både Høstemark Skov og Tofte Skov er omgivet af eksisterende hegn for større bestande af kronstyr og på længere sigt andre større græssere som elg og måske bison. Der er derfor ikke behov for ny indsats, som opgøres til 0 og det samlede behov for indsats kan derfor opgøres til 640 ha.</p> <p>Igangværende indsats for hegning er opgjort til 264 ha, hvilket omfatter Portlandmosen, som er en del af hegnet omkring hele Melleområdet. Der er derfor ikke behov for en ny indsats for indhegning, og det samlede behov kan derfor opgøres til 264 ha.</p> <p>Handleplanen tilrettes som anført.</p>
---	---

Organisationer

3.3 Friluftsrådet

Friluftsrådet forholder sig primært til handleplanens forslag om at etablere en ca. 8 km lang dæmning med en vandtæt membran langs Tofte Moses vestlige kant.

Af svaret fremgår det, at Friluftsrådet er enig i bestræbelserne på at bevare Nordeuropas største højoseflade og genetablere Natura 2000-områdets naturlige hydrologi. Friluftsrådet mener, at der er et stort naturmæssigt og rekreativt potentiale i en genoprettet Haslevgård Å og at Vandplanen for 2016-21 ikke (endnu!) har imødekommet dette.

3.4 Agri Nord

Agri Nord anfører, at der på grund af fredningen ikke er reel frivillighed omkring naturgenopretningsprojekterne for de private lodsejere, som berøres. Agri Nord finder, at private lodsejere burde købes ud, så der var en mere homogen ejerkreds. Lodsejerne har meget lidt indflydelse på, hvad der skal ske på deres ejendomme, og derfor yder de modstand. Det forsinker projektets gennemførelse og fordyrer sagsbehandlingen og forsinker processen væsentligt.

Det er vigtigt at videreføre og vedligeholde indsatsen fra 1. planperiode, så resultaterne ikke sættes over styr. Alt for mange steder prioriteres midler til nyskabelse frem for vedligeholdelse af de projekter der er gennemført.

Foreslår pragmatisk tilgang til projekter med genskabelse af naturlig hydrologi så indsatsen ses i sammenhæng med øvrige plejetiltag. Genskabelse af hydrologi bør sættes i relation til hvad der kan opnås med afgræsning og lignende pleje på arealerne. Der vil være situationer hvor brugernes afvandingsønsker kan imødekommes, så naturen får fordel af afgræsning.

Friluftsrådet henviser til rapporten "Muligheder for naturgenopretning i og omkring Lille Vildmose" fra 2004, som blev udarbejdet af COWI under Pilotprojektet for Lille Vildmose som mulig nationalpark. I rapporten opstilles et selvstændigt scenarie for forlægning og genslyngning af Haslevgård Å. Projektets gennemførelse vil involvere store landbrugsarealer. Alene af den grund vurderer kommunerne, at det scenarie, som Friluftsrådet henviser til, er urealistisk at gennemføre på nuværende tidspunkt.

Bemærkningen giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.

Det er rigtigt, at der er modstand fra visse lodsejere og dermed forsinkelser for projektet. I forbindelse med fredningens gennemførelse blev der udbetalt erstatninger til lodsejerne for de tab de måtte lide i forbindelse med realiseringen af fredningens formål. Naturklagenævnets og Taksationskommissionens erstatningsudmålingen blev stadfæstet af Overtaksationskommissionen. Byretten har siden ved et civilt søgsmål fra nogle lodsejere stadfæstet denne afgørelse.

Kommunerne er enige i at den påbegyndte indsats bør videreføres. F.eks. udløbet en stor del af de indgåede tilskudsaftaler til pleje af græs og naturarealer i planperioden og det er vigtigt at disse fornyes. Kommunerne håber på et godt samarbejde med Landbrugsorganisationerne om dette.

Ved projekter med uhensigtsmæssig hydrologi er hydrologien vurderet som en hindring for opnåelse af gunstig bevaringstilstand. Ved eventuelle projekter på sådanne arealer er det vigtigt at se konkret på de samlede muligheder for indsats for at forbedre tilstanden på arealet.

Ved forundersøgelser til projekter med ændret hydrologi beskrives konsekvenserne for tilstødende arealer.

Understreger at ændringer i hydrologi og vandløb bør forundersøges så konsekvenser for øvrige lodsejere er klarlagt og ikke opdages bagefter. Det er uhensigtsmæssigt med efterfølgende krav i anledning af skader. Dette gælder især for projekter med hævet vandstand i højmoser.

Er opmærksomme på at indgreb bør ske mod erstatning og ikke som vilkår i miljøgodkendelser. Det bør ikke være sådan at miljøgodkendte landbrug pålægges vilkår uden erstatning mens øvrige lodsejere pålægges dem med erstatning efter naturbeskyttelsesloven.

Mulighederne for synergi mellem forskellige projektmidler skal udnyttes herunder LIFE projekter. Flere af områderne består næsten udelukkende af privatejede arealer. Planens realisering kræver derfor en stor indsats, især fordi realiseringen er knyttet til frivillighed.

Private/Virksomheder

3.5 Aage V. Jensen Naturfond

Aage V. Jensen Naturfond (AVJNF) har på baggrund af et møde, hvor Natura 2000-handleplanforslaget blev drøftet, sendt bemærkninger vedrørende afskrælning af det øverste tørvelag med henblik på at skabe højmosevegetation på de græsningsfener, som ikke har været afgravede.

AVJNF påpeger først og fremmest, at det ikke er realistisk at afskrælle 400 ha overjord inden for planperioden. AVJNF fremhæver, at et grundigt kendskab til tørvelagets tykkelse er afgørende for at sikre, at bunden ned mod gytjelaget ikke gennembrydes. Ligeledes er det afgørende, at de hydrologiske forhold kan styres, så der kan skabes optimale vækstvilkår for sphagnumvæksten. Endelig skal der gennemføres undersøgelser, som klarlægger betydningen af, at arealerne har været merglede.

3.6 Svend Nielsen, Vodskov

Opfordrer Aalborg Kommune til at bekæmpe invasive arter og strejfende katte samt kontrollere at hunde føres i snor og efterladenskaber fjernes.

Kommunerne skal virke for Natura 2000-planernes realisering både gennem tilskudsordninger, projekter og gennem administrationen af lovgivningen.

Kommunerne er meget opmærksomme på de forskellige finansieringskilder til projekter.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.

Aalborg Kommune er enig i, at de tre forhold om tørvelagets tykkelse, hydrologi og merglingens betydning alle er forhold, som skal undersøges inden afskrælningen af overjorden påbegyndes.

Aalborg Kommune er enig i, at det kan forekomme urealistisk at afskrælle 400 ha overjord og starte genopretningen inden for planperioden. Der kan findes et areal på op til 50 ha, som kan realiseres inden for planperioden, men målet er, at der på længere sigt genoprettes til højmose på 400 ha.

Handleplanen tilrettes som anført.

	<p>Handleplanerne udmønter de statslige Natura 2000-planer. I områder med over 10 % dække af invasive plantearter er påregnet en indsats over for disse. Der skal iværksættes bekæmpelse af invasive plantearter på naturtyperne kalkoverdrev, surt overdrev, tidvis våd eng, højmose, nedbrudt højmose og grå/grøn klit. Der er ikke i Natura 2000-planerne regnet med indsats i forhold til hunde og katte.</p> <p>Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.</p>
--	---

4 Høringssvar til handleplan for Natura 2000-område nr. 18 Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø

Bemærkning	Behandling
<p>Myndigheder</p> <p>4.1 Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning</p> <p>Styrelsen finder det svært at vurdere den hidtidige indsats i forhold til retningslinierne i Natura 2000-planen fra 2010-2015 og anmoder om en sammenfattende tabel, der angiver i hvilket omfang de konkrete retningslinier er realiseret.</p> <p>Styrelsen oplyser, at tilskudsordningen til forbedring af hydrologi udløber i 2017 og der derfor ikke er afsat finansiering i landdistriktsprogrammet til nye projekter.</p> <p>Forslag til handleplan indeholder en indsats til etablering af ny natur for våd hede, tør hede, tidvis våd eng og højmoser. Styrelsen gør opmærksom på, at denne indsats ikke indgår i Natura 2000-planens konkrete retningslinjer og der ikke findes tilskud til dette.</p>	<p>Kommunerne har efter opfordring fra styrelsen indberettet hidtidig indsats i styrelsens fælles GIS-løsning og i handleplanen opgjort indsatsen i første planperiode i forhold til de virkemidler, der har været til rådighed. Hvis styrelsen af hensyn til den nationale opgørelse har brug for yderligere oplysninger, indgår kommunerne gerne i dialog om dette. En opdeling af indsatsen efter retningslinjerne i Natura 2000-planen 2010-2015 vil være ganske vanskelig.</p> <p>Basisanalysen viser, at der er arealer med behov for ændret hydrologi. Det er disse arealer, der indgår i tabellen. I Natura 2000-område nr. 18 arbejdes desuden for et EU-Lifeprojekt med henblik på forbedring af kilder, rigkær og overdrev. Dette projekt påregnes også at kunne bidrage til indsatsen. Det indarbejdes i handleplanen, at indsatsen på hydrologi ikke overføres fra 1. planperiode, da den ikke er igangsat og finansieringen derved mangler.</p> <p>Der kan ikke opnås tilskud via Landdistriktprogrammet til pleje af hedearealer. For de resterende naturtyper er indsatsen overført fra 1. planperiode og forventes realiseret ved naturpleje på natur, der ligger i tilknytning til eksisterende habitatnatur. Indsatsen for højmoser videreføres i igangværende LIFE-projekt. Indsats på våd hede og tør hede udtages af relevante tabeller.</p>

Styrelsen forventer, at de statslige ejeres indsatser jf. deres plejeplaner vil afspejle sig i tabellen om fordeling af indsatsen mellem aktører.

Styrelsen henleder opmærksomheden på, at handleplanen som udgangspunkt er omfattet af Lov om miljøvurdering af planer og programmer.

Styrelsen præciserer ansvarsfordelingen mellem Naturstyrelsen og Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, fordi Naturstyrelsen blev delt efter offentliggørelsen af de statslige Natura 2000-planer.

Styrelsen gør opmærksom på nye versioner af love og bekendtgørelser.

Organisationer

4.2 Agri Nord

Det er vigtigt at videreføre og vedligeholde indsatsen fra 1. planperiode, så resultaterne ikke sættes over styr. Alt for mange steder prioriteres midler til nyskabelse frem for vedligeholdelse af de projekter, der er gennemført.

Foreslår pragmatisk tilgang til projekter med genskabelse af naturlig hydrologi så indsatsen ses i sammenhæng med øvrige plejetiltag. Genskabelse af hydrologi bør sættes i relation til, hvad der kan opnås med afgræsning og lignende pleje på arealerne. Der vil være situationer hvor brugernes afvandingsønsker kan imødekommes, så naturen får

Resume af Naturstyrelsens og Forsvarets plejeplan for ejede arealer i Natura 2000-område nr. 18 indsættes i bilag 1 og indgår i relevant omfang i tabel 6 med fordeling af indsatsen mellem aktører.

Kommunerne har jf. Lov om miljøvurdering af planer og programmer offentliggjort afgørelse om, at der ikke foretages miljøvurdering af de kommunale Natura 2000-handleplaner. Afgørelsen er ikke blevet påklaget.

Efter endt høring af handleplanerne er der igen sket ændringer, idet Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning er blevet lagt sammen med Miljøstyrelsen, som nu er den ansvarlige myndighed. Handleplanen rettes til jf. gældende myndighedsfordeling.

Lovhenvisninger opdateres.

Handleplanen tilrettes som anført.

Kommunerne er enige i, at den påbegyndte indsats bør videreføres. F.eks. udløber en stor del af de indgåede tilskudsaftaler til pleje af græs og naturarealer i planperioden, og det er vigtigt at disse fornyes. Kommunerne håber på et godt samarbejde med Landbrugsorganisationerne om dette.

Ved projekter med uhensigtsmæssig hydrologi er hydrologien vurderet som en hindring for opnåelse af gunstig bevaringstilstand. Ved eventuelle projekter på sådanne arealer er det vigtigt at se konkret på de samlede muligheder for indsats for at forbedre tilstanden på arealet.

fordel af afgræsning.

Understreger at ændringer i hydrologi og vandløb bør forundersøges, så konsekvenser for øvrige lodsejere er klarlagt og ikke opdages bagefter. Det er uhensigtsmæssigt med efterfølgende krav i anledning af skader. Dette gælder især for projekter med hævet vandstand i højmoser.

Er opmærksomme på, at indgreb bør ske mod erstatning og ikke som vilkår i miljøgodkendelser. Det bør ikke være sådan at miljøgodkendte landbrug pålægges vilkår uden erstatning, mens øvrige lodsejere pålægges dem med erstatning efter naturbeskyttelsesloven.

Mulighederne for synergi mellem forskellige projektmidler skal udnyttes herunder LIFE projekter. Flere af områderne består næsten udelukkende af privatejede arealer. Planens realisering kræver derfor en stor indsats, især fordi realiseringen er knyttet til frivillighed.

Private/Virksomheder

4.3 Svend Nielsen, Vodskov

Opfordrer Aalborg Kommune til at bekæmpe invasive arter og strejfende katte samt kontrollere at hunde føres i snor og efterladenskaber fjernes.

4.4 Jørgen Tarp, Skørping

Det er ikke muligt at sikre levesteder for (de i handleplanen) nævnte fuglearter i områderne omkring Madum Sø, hvis der gives tilladelse til udvidelse af graveområdet i Siem og Hllum Skove. Fuglene kender ikke

Ved forundersøgelser til projekter med ændret hydrologi beskrives konsekvenserne for tilstødende arealer.

Kommunerne skal virke for Natura 2000-planernes realisering både gennem tilskudsordninger, projekter og gennem administrationen af lovgivningen.

Kommunerne er meget opmærksomme på de forskellige finansieringskilder til projekter. Der arbejdes pt. i samarbejde om et Life Projekt for Natura 2000-områderne i Himmerland.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.

Handleplanerne udmønter de statslige Natura 2000 planer. I områder med over 10% dække af invasive plantearter er påregnet en indsats over for disse. Der er ikke i Natura 2000 planerne regnet med indsats i forhold til hunde og katte.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.

Natura 2000-handleplanen beskriver bl.a. den indsats, der skal foregå inden for de to fuglebeskyttelsesområder "Rold Skov" og "Madum Sø".

grænserne for de beskyttede områder, og hvis der gives tilladelse til grusgravning, vil forstyrrelser fra støj og støv gerere fuglene i yngleperioden. Hvis der gives gravetilladelse, vil det samlede areal af levesteder forringes og således ikke leve op til handleplanens intentioner.

Der er således kun inden for fuglebeskyttelsesområderne, at levestederne skal sikres eller øges. Graveområdet i Siem og Hellum Skove ligger uden for fuglebeskyttelsesområderne (og Natura 2000-området).
Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.

5 Høringssvar til handleplan for Natura 2000-område nr. 19 Lundby Hede, Oudrup Østerhede og Vindblæs Hede

Bemærkning	Behandling
<p>Myndigheder</p> <p>5.1 Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning Styrelsen bemærker, at forslaget til handleplan indeholder en indsats til etablering af ny natur for visse-indlandshede og revling-indlandshede. Styrelsen gør opmærksom på, at denne indsats ikke indgår i Natura 2000-planens konkrete indsatser, og at der ikke findes støtteordninger i Landdistriktsprogrammet til ny habitatnatur.</p> <p>Styrelsen gør opmærksom på, at der i forslag til handleplan er medtaget indsatser til restaurering af vandhuller, slet for hedepletvinge, udvidelse af levesteder for hedepletvinge, kildevældsvindelsnegl og bæk-lampret, som ikke kan betragtes som en udmøntning af de bindende retningslinjer i indsatsprogrammet i den statslige Natura 2000-plan. Styrelsen lægger til grund, at kommunale DUT-midler, som er begrundet i Natura 2000-planlægningen og den forventede aftale med KL herom, udelukkende anvendes til udmøntningen af indsatsprogrammet.</p> <p>Styrelsen finder det svært at vurdere den hidtidige indsats i forhold til retningslinjerne i Natura 2000-planen fra 2010-2015 og anmoder om en sammenfattende tabel, der angiver i hvilket omfang de konkrete retningslinjer er realiseret.</p> <p>Styrelsen præciserer ansvarsfordelingen mellem Naturstyrelsen og</p>	<p>Kommunerne har igangsat en indsats på De Himmerlandske Heder med en afbrændingspraksis på indlandshede med revling. Dette vil med stor sandsynlighed medføre, at hedearealerne over tid vil udvikle sig til habitatnaturtypen visse-indlandshede. Indsatsen ændres i handleplanen fra ny habitatnatur til 'afskrælning eller afbrænding' Dette er en indsats som kommunerne igangsætter og afholder udgiften for.</p> <p>Udpegningsgrundlaget for området indeholder arten hedepletvinge, og det overordnede mål for området er at levesteder for hedepletvinge sikres via hensigtsmæssig pleje, der tager hensyn til artens habitatkrav. Kommunerne har vurderet, at der er et stort behov for at arbejde målrettet med plejen for at sikre og udvide levestederne for arten. Kommunerne afholder derfor selv de nødvendige udgifter for at kunne fastholde, beskytte og opnå en gunstig bevaringsstatus for hedepletvinge. Indsats for kildevældsvindelsnegl og bæk-lampret slettes fra handleplanen.</p> <p>Kommunerne har efter opfordring fra styrelsen indberettet hidtidig indsats i styrelsens fælles GIS-løsning og i handleplanen opgjort indsatsen i første planperiode i forhold til de virkemidler der har været til rådighed. Hvis styrelsen af hensyn til den nationale opgørelse har brug for yderligere oplysninger indgår kommunerne gerne i dialog om dette. En opdeling af indsatsen efter retningslinjerne i Natura 2000-planen 2010-2015 vil være ganske vanskelig.</p>

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, fordi Naturstyrelsen blev delt efter offentliggørelsen af de statslige Natura 2000-planer.

Styrelsen gør opmærksom på nye versioner af love og bekendtgørelser.

Styrelsen gør opmærksom på, at handleplanen skal indeholde en oversigt over fordelingen af opgaver imellem kommunerne og offentlige lodsejere. Styrelsen konstaterer, at der ikke er oplysning om fordeling af indsatsen imellem kommunerne i handleplanen.

Styrelsen henleder opmærksomheden på, at handleplanen som udgangspunkt er omfattet af Lov om miljøvurdering af planer og programmer.

Organisationer

5.2 Agri Nord

Det er vigtigt at videreføre og vedligeholde indsatsen fra 1. planperiode, så resultaterne ikke sættes over styr. Alt for mange steder prioriteres midler til nyskabelse frem for vedligeholdelse af de projekter, der er gennemført.

Foreslår pragmatisk tilgang til projekter med genskabelse af naturlig hydrologi så indsatsen ses i sammenhæng med øvrige plejetiltag. Genskabelse af hydrologi bør sættes i relation til hvad der kan opnås med afgræsning og lignende pleje på arealerne. Der vil være situationer hvor brugernes afvandingsønsker kan imødekommes, så naturen får fordel af afgræsning.

Efter endt høring af handleplanerne er der igen sket ændringer, idet Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning er blevet lagt sammen med Miljøstyrelsen, som nu er den ansvarlige myndighed. Handleplanen rettes til jf. gældende myndighedsfordeling.

Lovhenvisninger opdateres.

Der er ingen offentligt ejede arealer i Natura 2000-området. Opgavefordelingen mellem kommunerne fremgår af handleplanens tabel 5 og 6. Indsatsen for arter (tabel 5) hviler stort set på Aalborg Kommune, da hovedudbredelsen af hedepletvinge er i Aalborg Kommunes del af hederne, og vandhuller findes kun i Aalborg Kommunes del af området.

Kommunerne har jf. Lov om miljøvurdering af planer og programmer offentliggjort afgørelse om, at der ikke foretages miljøvurdering af de kommunale Natura 2000-handleplaner. Afgørelsen er ikke blevet påklaget.

Bemærkningerne giver anledning til at handleplanen tilrettes som anført.

Kommunerne er enige i at den påbegyndte indsats bør videreføres. F.eks. udløber en del af de indgåede tilskudsaftaler til pleje af græs og naturarealer i planperioden, og det er vigtigt at disse fornyes. Kommunerne håber på et godt samarbejde med Landbrugsorganisationerne om dette.

Der forventes ikke realisering af projekter for ændret hydrologi i området.

Understreger at ændringer i hydrologi og vandløb bør forundersøges så konsekvenser for øvrige lodsejere er klarlagt og ikke opdages bagefter. Det er u hensigtsmæssigt med efterfølgende krav i anledning af skader.

Er opmærksomme på at indgreb bør ske mod erstatning og ikke som vilkår i miljøgodkendelser. Det bør ikke være sådan at miljøgodkendte landbrug pålægges vilkår uden erstatning mens øvrige lodsejere pålægges dem med erstatning efter naturbeskyttelsesloven.

Mulighederne for synergi mellem forskellige projektmidler skal udnyttes herunder LIFE projekter. Flere af områderne består næsten udelukkende af privatejede arealer. Planens realisering kræver derfor en stor indsats, især fordi realiseringen er knyttet til frivillighed.

Private/Virksomheder

5.3 Svend Nielsen, Vodskov

Opfordrer Aalborg Kommune til at bekæmpe invasive arter og strejfende katte samt kontrollere at hunde føres i snor og efterladenskaber fjernes.

Ved forundersøgelser til projekter med ændret hydrologi beskrives konsekvenserne for tilstødende arealer.

Kommunerne skal virke for Natura 2000-planernes realisering både gennem tilskudsordninger, projekter og gennem administrationen af lovgivningen.

Kommunerne er meget opmærksomme på de forskellige finansieringskilder til projekter. Der arbejdes pt. i samarbejde om et Life Projekt for Natura 2000-områderne i Himmerland.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.

Handleplanerne udmønter de statslige Natura 2000-planer. I områder med over 10 % dække af invasive plantearter er påregnet en indsats over for disse. Der er ikke kortlagt sådanne arealer i dette Natura 2000-område. Der er ikke i Natura 2000-planen en retningslinie om indsats i forhold til hunde og katte.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.

6 Høringssvar til handleplan for Natura 2000-område nr. 218 Hammer Bakker, østlig del

Bemærkning	Behandling
<p>Myndigheder</p> <p>6.1 Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning Styrelsen finder det svært at vurdere den hidtidige indsats i forhold til retningslinierne i Natura 2000-planen fra 2010-2015 og anmoder om en sammenfattende tabel, der angiver i hvilket omfang de konkrete retningslinier er realiseret.</p> <p>Styrelsen henleder opmærksomheden på, at handleplanen som udgangspunkt er omfattet af Lov om miljøvurdering af planer og programmer.</p> <p>Styrelsen præciserer ansvarsfordelingen mellem Naturstyrelsen og Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, fordi Naturstyrelsen blev delt efter offentliggørelsen af de statslige Natura 2000-planer.</p> <p>Styrelsen gør opmærksom på nye versioner af love og bekendtgørelser.</p> <p>6.2 Aalborg Kommune Kommunen er blevet opmærksom på redaktionelle fejl.</p>	<p>Kommunen har efter opfordring fra styrelsen indberettet hidtidig indsats i styrelsens fælles GIS-løsning og i handleplanen opgjort indsatsen i første planperiode i forhold til de virkemidler, der har været til rådighed. Hvis styrelsen af hensyn til den nationale opgørelse har brug for yderligere oplysninger, indgår kommunen gerne i dialog om dette. En opdeling af indsatsen efter retningslinjerne i Natura 2000-planen 2010-2015 vil være ganske vanskelig.</p> <p>Kommunen har jf. Lov om miljøvurdering af planer og programmer offentliggjort afgørelse om, at der ikke foretages miljøvurdering af de kommunale Natura 2000-handleplaner. Afgørelsen er ikke blevet påklaget.</p> <p>Efter endt høring af handleplanerne er der igen sket ændringer, idet Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning er blevet lagt sammen med Miljøstyrelsen, som nu er den ansvarlige myndighed. Handleplanen rettes til jf. gældende myndighedsfordeling.</p> <p>Lovhenvisninger opdateres.</p> <p>Handleplanen tilrettes som anført.</p> <p>Indsats for udvidelser og sammenbinding er gennemført i 1. planperiode. Indsatsen udtages af forslaget tabel 3 og teksten konsekvensrettes. Handleplanen tilrettes som anført.</p>

Organisationer

6.3 Agri Nord

Det er vigtigt at videreføre og vedligeholde indsatsen fra 1. planperiode, så resultaterne ikke sættes over styr. Alt for mange steder prioriteres midler til nyskabelse frem for vedligeholdelse af de projekter, der er gennemført.

Foreslår pragmatisk tilgang til projekter med genskabelse af naturlig hydrologi, så indsatsen ses i sammenhæng med øvrige plejetiltag. Genskabelse af hydrologi bør sættes i relation til, hvad der kan opnås med afgræsning og lignende pleje på arealerne. Der vil være situationer, hvor brugernes afvandingsønsker kan imødekommes, så naturen får fordel af afgræsning.

Understreger at ændringer i hydrologi og vandløb bør forundersøges, så konsekvenser for øvrige lodsejere er klarlagt og ikke opdages bagefter. Det er u hensigtsmæssigt med efterfølgende krav i anledning af skader. Dette gælder især for projekter med hævet vandstand i højmoser.

Er opmærksomme på at indgreb bør ske mod erstatning og ikke som vilkår i miljøgodkendelser. Det bør ikke være sådan, at miljøgodkendte landbrug pålægges vilkår uden erstatning, mens øvrige lodsejere pålægges dem med erstatning efter naturbeskyttelsesloven.

Mulighederne for synergi mellem forskellige projektmidler skal udnyttes herunder LIFE projekter. Flere af områderne består næsten udelukkende af privatejede arealer. Planens realisering kræver derfor en stor indsats, især fordi realiseringen er knyttet til frivillighed.

Private/Virksomheder

6.4 Svend Nielsen, Vodskov

Opfordrer Aalborg Kommune til at bekæmpe invasive arter og strejfende katte samt kontrollere at hunde føres i snor og efterladenskaber fjernes.

Kommunen er enig i, at den påbegyndte indsats bør videreføres. F.eks. udløber en stor del af de indgåede tilskudsaftaler til pleje af græs og naturarealer i planperioden, og det er vigtigt at disse fornyes. Kommunen håber på et godt samarbejde med landbrugsorganisationerne om dette.

Der forventes ikke realisering af projekter for ændret hydrologi i området.

Ved forundersøgelser til projekter med ændret hydrologi beskrives konsekvenserne for tilstødende arealer.

Kommunen skal virke for Natura 2000-planernes realisering både gennem tilskudsordninger, projekter og gennem administrationen af lovgivningen.

Kommunen er meget opmærksom på de forskellige finansieringskilder til projekter.

Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.

Handleplanerne udmønter de statslige Natura 2000-planer. I områder med over 10 % dække af invasive plantearter er påregnet en indsats over for disse. Der er ikke kortlagt sådanne arealer i dette Natura 2000-område. Problemarter i området som f.eks. gyvel forventes håndteret ved hjælp af afgræsning. Der er ikke i Natura 2000-planen en retningslinje

	om indsats i forhold til hunde og katte. Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer i Natura 2000-handleplanen.
--	--